

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rationale Vtrivsq[ue] Potestatis Ecclesiasticæ

Talamellus, Thomas

Ticini Regii, 1618

Cap. I. Rationalis vtriusque Ecclesiasticæ Potestatis, in quo auctor agit pro suo captu de immunitate, libertateque Ecclesiastica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61615)

I N C I P I T

QVINTVS TRACTATVS

EIVSDEM LIBRI

*Rationalis Vtriusque Ecclesiastica Potestatis, in quo
auctor agit pro suo captu de immunitate, liber-
tateque Ecclesiastica. Cap. I.*

Tanti valoris, tantæque extimationis siquidē
fuit apud homines ipsa libertas, vt oīa bona
temporalia longè superauerit, secundū illud
Poeticum dictum, quod ab hominum ore frequenter
procedit. Non bene pro toto libertas venditur auro:
hanc similiter D. Apostolus maximè commēdauit di-
cens, Nos autem sumus filij libertæ, qua libertate Chri-
stus nos liberauit, at si tantæ dignitatis, tantæque con-
ditionis semper iudicata fuit libertas, communiter ac-
cepta, vt Iuris Cōsulti eam rem inestimabilem vocāt,
qua ratione ab aliquibꝰ prauè dispositis libertas Ec-
clesiastica ēt extimari nō debet, cum ēt ipsa ortum ha-
beat, & trahat ab eodem Salvatore, & liberatore Dño
Nostro Iesu Christo: idcirco non ab re D. P. Aug. acci-
piens illud ad Rom. Misit Deus filium suum in simili-
tudinem carnis peccati, dicit, In carne quidē vera; sed
non in carne peccati &c. post pauca referens illud D.
Io. Euangelistæ, Ecce venit Princeps mundi, & in me
nō habet quicquam, Quare ergo me occidit? quia quæ
non rapui tunc exolvebam Proisus, quid fecit? de tri-
buto, hoc fecit, & de morte exigebatur tributum, di
Ec 2 dragma,

*D. Apost. i
ad Gal. c. 2.*

*D. p. Aug.
de verb.
Apost. ser.
6.
cap. 8.
cap. 14.*

dragma, quare inquit, tu & Discipuli tui, non redditis tributum. Vocauit ad se Petrum, & ait ei, Reges mundi a quibus exigunt tributum? à filijs suis, an ab alienis? Respondit Petrus ab alienis: ergo inquit Christus: liberi sunt filij: tamen ne scandalizemus eos; vade ad mare, & mitte hamum, & qui primus surrexit, id est priuogenitus ex mortuis: aperit (inquit) os eius, & dragmas inuenies, ibi statemem, id est duas, di dragmas id est quatuor dragmas inuenies ibi staterem, hoc est quatuor dragmata da eis pro me, & pro te; quid est ipse Christus, & Petrus, Ecclesie Christi quatuor Euangelia ministerium latebat: quia illa quatuor dragmata quatuor Euangelia significabant &c. Vnde Dominus Iesus Christus soluit tributum, non debitum, & talis solutio significabat quatuor Euangelia, quæ mittebantur ipsis tanquam necessaria ad salutem, & ad scandalum euitandum: idem asserit D. P. Aug. ita etiam dicit & docet D. Thom. vt habetur Matth. c. 17. Christus poterat se à tributo excusare: quia liberi sunt filij Regum, &c. tamen mandauit tributum solui ad scandalum vitandum &c. non ergo ex necessitate: sed ex Dei benignitate, solutum fuit, idem tributum à Domino Iesu Christo propter prædictas causas, & rationes; ita etiam non debent cogi Christi Sacerdotes, & serui à quibuscunque seculi principibus absolutiorem cuiuscunque tributi, cum eorum immunitas à Christo Domino omnium Principum, Principe Summo, ortum ducat (vt probatum est) &c.

Præterea B. Simon noster de Cassia lib. 9. de Relig. Christi

D. p. Aug.
in ps. 137.
D. Th. 2. 2.
q. 10. art.
19. in cor.

Christiana tractans illud de tributo soluto à Domino Iesu Christo secundum illud Marthei, dicit, Christus dixit Diuo Petro preueniens eum, quid tibi videtur Simon, Reges terræ à quibus accipiunt tributum, vel censum, à filijs suis, an ab alienis? ab alienis, dicit Petrus, dixit illi Iesus, ergo filij sunt liberi. Hæc sententia veritatis ex his verbis sumenda est, Deus Pater Rex, & Dñs vniuersi summo iure vnicum filiū habet in ea constitutum libertate, qua Pater, igitur & filij Regum mundi, liberi sunt a censu, & exactionibus fiscalibus impositis: decreto Paternorum Regum multo magis Dei filius liber erit, etiam vna cum suis complicibus, & sodalibus, nam et Regū filij, quos elegerūt locios, sæpè fecerunt exemptos, sic et & Discipuli, & sodales æterni Regis existimatur a censu, & tributo liberi, vt iustum est, & sic cōcludit Dñm Iesū Christū soluisse tributū, ne scandalizaret eos, & non ex necessitate, penes quæ manet oīa regnōū iura &c. sic ergo & Clerici Domini Iesu Christi serui immunes existimandi sunt &c.

Præterea idem docet B. Aug. noster Anconitanus, fundamentaliter sic, sicut capiti naturali specialior cura est de oculis quam de alijs membris, ita Papæ capiti corporis mystici est specialior cura de illis, quos exemptis facit &c. modo Clerici videntur esse, sicut oculi Papæ, & totius Ecclesiæ, dicente Salvatore, vos estis lux mūdi &c. ergo merito clerici debent esse immunes &c. & idē B. Aug. eodē lib. refert illud de tributo soluto à Christo &c. & eandem dat solutionem præcipuè ne scandalizaret eos, quod quidem scandalum modo non debet impedire bonorum Ecclesiæ temporalium cōser-

B. Sim. de
Cass. lib. 9.
de Relig.
Christian.
c. 41.
cap. 17.

B. Aug.
Anc. li. de
Pot. Eccl.
q. 61. ar. 4.
matth. c. 5.

q. 6. ar. 3.
ad 2. arg.

D. Thom.
2.2 q. 43.
art. 8.

pulchra di-
stinctio, et
doctrina.

D. P. Aug.
li. de serm.
Domini in
Senec.

uatione, ac eiusdem libertatem: quapropter D. Thom.
pro fundamento eiusdem veritatis sustinenda addu-
cit exemplum D. Thomae Martiris Cantuariensis,
qui petijt res Ecclesiarum cum scandalo Regis An-
gliae ferentis leges utilitati, immunitati, ac dignitati
Ecclesiasticae repugnantes, quibus quantum potuit re-
stitit, et vsque ad sanguinis effusionem, vt patet in Hi-
storia eiusdem D. Thomae. Dicit ergo ibidem D. Tho-
mas Aquinas in corpore articuli, Circa bona tempora-
lia distinguendum est. Aut. n. sunt bona nostra, aut sicut
nobis ad conseruandum pro alijs commissa, sicut bona
Ecclesiae committuntur Praelatis, & bona communia
quibuscunq; Reipublicae Rectoribus: & talium con-
seruatio sicut, & depositum imminet his, quibus sunt
commissa ex necessitate; & ideo non sunt propter scan-
dalum dimittenda, sicut nec alia, quae sunt de necessita-
te salutis. Temporalia vero bona, quorum sumus Do-
minii, dimittere ea tribuendo, si penes nos habemus:
vel non repetendo, si apud alios sint propter scandalum;
quandoque quidem debemus: quandoque non, si enim
scandalum ex hoc oriatur propter ignorantiam, vel in-
firmitatem aliorum, quod supra diximus esse scandalum
pusillorum tunc, vel totaliter dimittenda sunt tempo-
ralia, vel aliter scandalum secundum scilicet per ali-
quam admonitionem. Vnde dicit D. P. Aug. Dandum
est, quod nec tibi, nec alteri noceat, quantum ab homi-
ne credi potest, & cum negaueris quod petijt, indican-
da est ei iustitia, & melius ei aliquid dabis cum peten-
tem iniuste correxeris &c. aliquando vero scandalum

nascitur ex malitia, quod est scandalum Phariseorū,
 & propter eos, qui sic scandala concitant, non sūt tem-
 poralia dimittēda: quia hoc noceret bono communi,
 & daretur malis occasio rapiendi, & noceret ipsis ra-
 pientibus, qui retinendo aliena in peccato remanerēt.
 Vnde dicit D. Gregorius in moralibus, Quidam dum
 temporalia nobis rapiunt, solummodo sunt tollerādi;
 quidam verò, æquitate seruata, prohibendi, & non so-
 la cura, ne vestra subtrahātur, sed ne rapiētes non sua
 semetipsos perdāt. Patet itaque clarè ēt ex dictis ipsi⁹
 D. Th. Aquinatis vbi supra, qualiter oēs Ecclesie Præ-
 lati tenētur defendere, non solū tēporalia Ecclesie bo-
 na, non obstante quocunq; scandalo quomodocūq;
 considerato, præcipuè ex malitia procedente, sed ēt li-
 bertatem Ecclesiasticam tueri, ac protegere; sicut clarif-
 simum dedit exēplum D. Thom. Aquinas de D. Tho-
 ma martire Cātauriensi, qui propriā paruit fecit vitam
 pro Ecclesiastica libertate, quæ etiam omnem tributū
 solutionem excludit ad principes sæculares &c.

Præterea idem docet Greg. nī Lusit. Coronel dicēs,
 Deus nūquā regibus Sacerdotes subdidit, ex Leuiti-
 co, & hoc idem non sine maxima ratione, cum dicat
 B. Egid. noster Rom Libertas à iustitia est, modo sic
 dici debet de libertate Ecclesiastica, nempè quod sit
 a iustitia, cū eadem semper vsa fuerit Ecclesia, quæ
 quæcunq; facit, iustè facit, & sic idem videtur sen-
 tire idem B. Egid Rom. super epistola ad Rom. c. 13
 Cui tributum, tributum, cui vectigal, vectigal &c.

Præterea D. P. Aug. de verb. Dñi s̄m Ioannē, si mā-
 ser-

D. Greg.
 moral.

Greg. Lusit.
 li. 2. de ope
 Reip. statu
 c. 2.
 cap. 4.
 B. Egid.
 Rom. 2. s̄e
 dist. 25. q.
 1. art. 6.
 dub. 1. la-
 ter. ad 2.
 arg.

cap. 48. l. libertas
 ff. de reg. iur.
 Inst. de eo cui liber
 caus. §. Hi autē quos
 &c.
 Amb. Par tenop. lib. ser. 4. 2.
 Dō. quad. Int de iur. pers. §. 1.
 phil. 1. cō. li. tex. 77. & 2. tex. 18 & 12.
 meth. tex. 54.
 Inst. de eo cui lib. ca. bonorū ad dict. §. his autē quos imes.
 Cod. de test. l. test. oīa
 D. Amb. l. 1. de Abra. am. l. 4.
 Addeod. de Pinnabil. ser. quad. f. 3. 3. oō.
 in Mat. 18. Verb. si te non audieris

feritis in verbo meo &c. dicit Veritas vos liberavit, si non delectat veritas, delectet libertas, quæ (vt dictum est) a iustitia est: quia libertas oībus favorabilior est, qua vsq; modo vsa est, & iustè in futurū vsura est Ecclesia: quia libertas semel competens, non pōt retractari: sed hęc non tm̄ semel: sed pluries, & sēper S. M. E. habuit, ergo non debet retractari, seu auferri, sic etiam docet Ambrosius n̄r Partenopeus s̄m Iuris Consultos libertas est naturalis facultas eius, quod cuique facere libet, nisi vi, aut iure prohibeatur, at hęc Ecclesiastica libertas a nullo iure prohiberi pōt, seu impediri valet, nisi a Iure Canonico, quod ius talem dedit Ecclesiæ facultatem, seu libertatem, cum cæteræ leges, & iura eadem Iuri Canonico subdātur, vt probatum est supra tractatu quarto &c. at si vi aliqua eadem libertas quouis modo prohiberetur à non potentibus, nec debentibus in hoc sēculo (vt sēpè accidit) ipsi prohibētes meminert, nullū violentū esse perpetuū, vt docet Philosoph. pluribus in locis in lib. de Cælo &c. quia libertas præferenda est omni cōmodo pecuniario sic ergo, libertas Ecclesiastica præferēda est &c. eo magis: quia nos antiquus est seruādus sed antiquus mos est quod Ecclesia Catholica sua vtatur libertate ergo idem quod supra, pro minori probanda, dicit D. Amb. libertas Sacerdotū ægypti significabat libertatē Ecclesiæ &c. Enigritur mos antiquus, q̄ necessariò est seruādus &c. Quo circa Addeodatus n̄r t̄agens huiusmodi Ecclesiasticā libertatem de mente D. P. Aug. ad fratres in Eremo, dicit o Sacerdotes mei, si sēnus in laico crimē iudicatur: si pro-

si propter hoc mori debet, & cōdemnatur ad mortem: quid de vobis erit in die nouissimo? quid de nobis faceret mūdus, si super nos haberet potestatem &c. ergo Sacerdotes, hac stante auctoritate sunt immunes, & minimè potestati laicali subiecti.

D. p. Aug
ad frat.
in en. ser.
36 ad suos
sacerdotes

D. P. Aug. lib. 1. quæstionū Euangel. (prout refert) & accipit Ioannes Baptista noster de Aste in suo scripto 4 sen. dil 20. q. 1. art. 2 fundamentaliter. Sic dicit; quod ergo dixit, ergo liberi sunt filij: in omni regno, intelligendum est, liberos esse filios. i. non esse vectigales. Multo ergo magis liberi esse debent in quolibet regno terreno, filij regni illius, sub ipso sunt omnia regna Terræ &c. nam clarè hoc idem habem⁹ ex D. Apostolo, cum inquit nam idem Dominus omnium &c. ex his itaque verbis D. Patris Augustini Dq: Apostoli, duo clarè colliguntur, primum Ecclesiastica libertas, alterum verò omnia terrena regna subdita esse Ecclesiastico Regno &c. Hæc autem veritas ab eodem cōfirmatur, siue corroboratur auctoritate D. Io. Euang. Apostoli, & Prophetæ, loquentis de Ecclesiastico honore, & sic dicentis. Er ambulabunt gentes in lumine ei⁹ & Reges terræ afferent gloriam suam, & honorem in illam &c. & extra de sententia excom. Vnde Ioannes à S. Geminiano in sua summa de exemplis lib. 8. c. 22. secundum Hostiensem decretantes contra libertatem ecclesiasticam esse excommunicatos a iure; & posse excommunicari ab homine.

num. 23

mat. 17.
ad Rom.
c. 10.

Apoc. 21.

Ioannes
à S. Gemi
niano or.
predic.